

13.08.2024

Asia/7

Käsiteltävä tässä kokouksessa

7

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025 - 2027 sekä vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmasta vuosille 2025 - 2044

HEL 2024-008852 T 00 01 06

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) on pyytänyt Helsingin kaupunginhallitukselta lausuntoa alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025 - 2027 sekä vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmista vuosille 2025 - 2044. Lausunto on pyydetty toimitamaan 31.8.2024 mennessä.

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 13.8.2024 mennessä.

Helsingin osalta investointitarve niin kaavoituksen mukaisen alueverkkoston laajentumisen kuin suurten raidehankkeiden vaatimien johtosiirtojen osalta säilynee suurena myös tulevina vuosina talouden epävarmuuksista huolimatta. HSY:n tavoitetta kattaa kustannukset käyttömaksuilla sekä vähentää uuden velan määrää pidetään kannatettavana. Esitettyjä vesihuollon asiakasmaksujen korotuksia pidetään suuriina, mutta tarpeellisina toimenpiteinä vesihuollon toimivuuden turvaamiseksi, verkoston korjausvelan hallitsemiseksi sekä kuntayhtymän talouden tasapainottamiseksi.

Esplanadin viemäritunnelin sekä siihen liittyvien verkostosaneeraus- hankkeiden suunnittelussa tulee varata riittävät resurssit ulkoisten haittojen minimointiin ja työnaikaisten järjestelyjen toimivuuteen. Suunnittelussa ja toteutuksessa tulee käyttää menetelmiä, joilla voidaan säästää Esplanadin puistoalueen puuistutuksia sekä minimoida haitat liikenteelle, elinkeinoelämälle sekä alueen muulle yleiselle käytölle.

HSY:n tulee osaltaan edistää Östersundomin vesihuoltoverkostojen siirtymistä HSY:n operointivastuulle sekä HSY:n vesihuollon toiminta-alueen laajentumista Östersundomiin. HSY:n tulee investointien suunnittelussaan varautua Östersundomin vesihuoltoverkostojen kapasiteetin lisäämiseen sekä maankäytön muutosten edellyttämien uusien verkostojen rakentamiseen.

Jo käynnistettyä sopimuskokonaisuuksien päivitystä tulee jatkaa ja pyrkiä saattamaan kaikki HSY:n ja jäsenkuntien väliset sopimukset ajantasaiseen tilaan. Erityisesti Helsingin osalta on syytä edistää sekaviemäröintiin liittyvien sopimusten ja niissä havaittujen puutteiden päivittämistä, huomioiden mm. Itämeren suojelutavoitteiden kannalta tärkeät lähökohdat kantakaupungissa.

Näillä näkymin vuonna 2024 voimaan tulevan EU:n uuden ilmanlaatu-direktiivin myötä sitovat ilmansaasteiden raja-arvot tulevat kiristymään ja mittausvelvoitteet sekä ilmansuojelutyön tarve lisääntymään merkittävästi. On tärkeää varmistaa, että HSY:llä on riittävät resurssit tehtäviensä hoitoon vaatimusten kiristyessä. Kaupunkirakenteen tiivistyessä ja raja-arvojen tiukentuessa tarvitaan yhä tarkempaa ilmanlaatatietoa kaupunkisuunnittelun tueksi. HSY:n asiantuntemus sekä luotettava ja ajantasainen mittaus- ja mallinnustieto ovat keskeisessä roolissa ilmanlaadun arvioimisessa.

Kaupunkien hiilineutraaliustavoitevuosien lähestyessä on perusteltua, että HSY käynnistää selvityksen myös hiilineluista. Tämän ja muiden ilmastohankkeiden osalta on tärkeää varmistaa niiden vaikuttavuus ja sopivuus suhteessa kaupunkien strategiaan linjauksiin. Seutu- ja ympäristötiedon ilmastoyksikön palveluista on pyydetty erikseen palautetta ja siitä tullaan linjaamaan tarkemmin syksyllä ympäristöpäällikkökokouksessa. Siellä ohjataan myös HSY:n Ilmastoinfon palveluita, joiden osalta on tärkeä tunnistaa erot ja synergiat Helsingin Energiarenessanssityön kanssa.

Esittelijän perustelut

HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2025 - 2027

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydetävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Toiminta- ja taloussuunnitelman tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päätti marraskuussa 2022.

Helsingin kuntaosuus HSY:n perussopimuksen mukaisesti on ehdotuksessa vuodelle 2025 2,283 milj. euroa, vuodelle 2026 2,417 milj. euroa ja vuodelle 2027 2,639 milj. euroa.

Vuodelle 2025 vesihuollon käyttömaksuihin esitetään 8 % kokonaiskorotusta ja vuosille 2026 - 2027 vuosittaista 5 % kokonaiskorotusta. Perusmaksuihin esitetään vuosittaista 13 % kokonaiskorotusta vuosille 2025 - 2026 ja vuodelle 2027 esitetty korotus on 9 %. Jätehuollon hinnoon esitetään vuodelle 2025 noin 6 % korotusta, joka lisää toimintatuottoja myös kahden seuraavan vuoden osalta.

Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoksen investoinnit tulee kattaa kerättävillä maksuilla. Vesihuollon vuosikatteen arvioidaan parantuvan merkittävästi suunnitelmakauden edetessä ja jakson lopulla vuosikate riittää kattamaan investoinnit täysimääräisesti. Kuntayhtymän tasapainoinen talous tukee pitkällä aikajänteellä myös jatkuvasti kasvavan saneerausvelan vähentämistä.

Kaupunkirakenteen tiivistyessä ja raja-arvojen tiukentuessa tarvitaan yhä tarkempaa ilmanlaatumietoa kaupunkisuunnittelun tueksi. HSY:n asiantuntemus sekä luotettava ja ajantasainen mittaus- ja mallinnustieto ovat keskeisessä roolissa ilmanlaadun arvioimisessa.

Pääkaupunkiseudun kunnilla on kunnianhimoiset tavoitteet toisaalta hillitä kasvihuonekaasupäästöjä ja toisaalta myös sopeutua muuttuvaan ilmastoon. HSY:n tuottamalla tiedolla on tälle työlle keskeinen merkitys.

HSY:n vesihuollon investointiohjelma 2025 - 2044

HSY:n investointiohjelma on osa investointien suunnittelujärjestelmää ja se laaditaan kahden vuoden välein. Nyt lausuttavana oleva investointiohjelma kattaa ensimmäistä kertaa 20 vuoden aikajänteen.

Investointiohjelma jakautuu investointikoreihin. Korirakenne perustuu kaupunkien kehittämiseen liittyviin investointeihin sekä vesihuoltojärjestelmän kehittämisen ja ylläpitämisen investointeihin. Lisäksi vesihuollon investointiohjelmassa ovat mukana vesihuoltoon liittyvät kiinteistöinvestoinnit ja investoinnit irtaimen käyttöomaisuuteen sekä IT-ratkaisuihin. Kaupunkilähtöiset investoinnit on jaettu kaavoituksen mukaisiin alueinvestointeihin, vesihuollon kehittämissuunnitelmien mukaiseen laajentumiseen haja-asutusalueille sekä kaupungin kehittämisen aiheuttamiin johtosiirtotarpeisiin. Vesihuoltolähtöiset investoinnit on jaettu vesihuoltojärjestelmän mukaisiin osakokonaisuuksiin sekä edelleen uudisinvestointeihin ja saneerausinvestointeihin.

Investointiohjelman keskimääräinen vuotuinen investointisumma on noin 6,5 % suurempi kuin edellisen ohjelmakauden (2023 - 2032) aika-

na ja uuden ohjelmakauden investointikokonaisuus on 3 732 milj. euroa. Suurimmat lisäykset on tehty jätevedenpuhdistuksen uudisinvestointeihin sekä vedenpuhdistuksen uudisinvestointeihin. Jätevedenpuhdistuksessa on useita suuria investointitarpeita ja investointitaso on noin viisinkertaistunut. Vedenpuhdistuksen uusinvestointeihin kohdistuva varaus koskee kolmannen vedenpuhdistuslaitoksen rakentamista.

HSY:n jätehuollon investointiohjelma 2025 - 2044

Jätehuollon investoinnit on jaettu kahden perusteeman alle. Teemat ovat Ympäristövastuu ja toimintavarmuus sekä Kehittyvä ja palveleva jätehuolto.

Jätehuollon velkaantuminen taittuu talousarviokaudella investointitason laskun sekä vuosikatteen nousun myötä. Omavaraisuusaste pysyy koko tarkastelukaudella hyvällä tasolla. Omavaraisuus pystytään säilyttämään kasvattamalla maltillisesti tulo-rahoitusta sekä pitämällä investoinnit suunnitelman mukaisella tasolla.

Ohjelmakauden aikana on suunniteltu toteuttavaksi Ämmässuon jäteenkäsittelykeskuksen kaatopaikan kaasunkeräysjärjestelmien ylläpitoinvestoinnit ja suunnitelmakauden alussa kaasun lyhytaikaiseen varastointiin tarkoitettun kaasukellon investointi, jonka on arvioitu valmistuvan vuosien 2025 - 2026 aikana. Suunnitelmakauden alussa valmistuu mädätteen jalostus maatalouskäyttöön -hanke, jonka lisäksi suunnitelmakauden alussa saneerataan kompostointilaitoksen tunneleita, jotka ovat tulossa käyttöikänsä päähän. Vuosien 2028 - 2029 aikana on suunniteltu toteuttavaksi biojätteen mädätyskapasiteetin nostamista varten yhden mädätysreaktorin hankinta.

HSY:n pyrolyysin koelaitoksessa tuotettu lietehiili on ollut erittäin tärkeää Helsingin biohiileen liittyville kokeiluille ja tutkimuksille. Biohiileen sitoutunut hiili voi säilyä maaperässä hiilivarastona satoja vuosia. Tästä syystä biohiili on yksi ratkaisuvaihtoehdoista, kun Helsinki pyrkii hiilinegatiiviseksi. Olisi toivottavaa, että HSY voisi jatkaa pyrolyysilaitoksensa toimintaa tämän vuoden lopussa päättyvän kokeilujakson jälkeen.

Investointiohjelman aikana on suunniteltu toteuttavaksi kolme uutta Sortti-asemaa, joista Vantaan Martinkyläntien Sortti-aseman on suunniteltu valmistuvan ensimmäisenä vuosien 2026 - 2028 aikana. Espoon Sortti-asemaverkkoa on suunniteltu täydennettäväksi niin, että uusi Sortti-asema valmistuu vuoden 2032 aikana. Lisäksi on varauduttu kolmanteen uuteen Sortti-asemaan suunnitelmakauden lopussa niin, että asema valmistuu vuoden 2042 aikana. Sortti-asemaverkostoa on myös suunniteltu täydennettäväksi suunnitelmakaudella kahdella uudella Sortti-pienasemalla.

13.08.2024

Asia/7

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Valtteri Lankiniemi, erityisasiantuntija: 09 310 22467
valtteri.lankiniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 14.6.2024
- 2 Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027
- 3 Vesihuollon investointiohjelma 2025-2044
- 4 Jätehuollon investointiohjelma 2025-2044

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano